

**UKRAJNA OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS MINISZTERIUMA
II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR EGYETEM**

JÓVÁHAGYTA
A II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI
MAGYAR EGYETEM
TUDOMÁNYOS TANÁCSA,
3. sz. jegyzőkönyv, 2025. április 24.

A Tudományos Tanács által jóváhagyott
módosításokkal és kiegészítésekkel
5. sz. jegyzőkönyv, 2025. május 30.
5. sz. jegyzőkönyv, 2026. május 27.

Hatályba lépett a rektor
62-BH. számú, 2026.05.28-i rendelete alapján.

Cserniczkó István,
A Tudományos Tanács elnöke

**„PÉNZÜGYI VÉDELEM”
KÉPZÉSI PROGRAM**

KÉPZÉSI SZINT	FELSŐOKTATÁSI ALAPKÉPZÉS
FELSŐFOKÚ VÉGZETTSÉGI SZINT	ALAPKÉPZÉSI (BSC)
KÉPZÉSI TERÜLET	D «ÜZLET, IGAZGATÁS ÉS JOG»
SZAK	D2 «PÉNZÜGYEK, BANK, BIZTOSÍTÁS ÉS TŐZSDE»
SZAKKÉPZETTSÉG	PÉNZ-, BANK-, BIZTOSÍTÁS- ÉS TŐZSDEÜGYI KÖZGAZDÁSZ ALAPKÉPZÉSI SZAKON

«PÉNZÜGYI VÉDELEM»

képzési program

EGYEZTETÉSI LEVELE

1. Szakfelelős:

Dr. prof. Pojda-Noszik Nina, DsC, egyetemi tanár, a Számvitel és Auditálás Tanszék professzora.

A program kidolgozói:

Dr. prof. Bacsó Róbert, DsC, egyetemi tanár, a Számvitel és Auditálás Tanszék vezetője

dr. Szocska Katalin, CsC, egyetemi docens, a Számvitel és Auditálás Tanszék docense

Dr. Makarovics Viktória, DsC, egyetemi docens, a Számvitel és Auditálás Tanszék docense

2026. május 27.

2. A Számvitel és Auditálás Tanszék vezetője

_____ BACSÓ Róbert

2026. május 27.

3. A Tanulmányi Osztály vezetője

_____ FÜZESI Zsuzsanna

2026. május 27.

4. A Minőségbiztosítási Osztály vezetője

_____ RÁCZ Béla

2026. május 27.

5. Oktatási-módszertani rektorhelyettes

_____ BERGHAUER Sándor

2026. május 27.

6. Tudományos és minőségbiztosításért felelős

rektorhelyettes

_____ SZAKÁL Imre

2026. május 27.

7. Rektor

_____ CSERNICSKÓ István

2026. május 27.

BEVEZETŐ

Az alapképzési szintű D2 „Pénzügyek, bank, biztosítás és tőzsde” szak „Pénzügyi védelem” képzési programját a következő munkacsoport dolgozta ki:

1. *Pojda Noszik Nina* – gazdaságtudományok doktora (DsC), professzor, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem Számvitel és Auditálás Tanszékének professzora (szakfelelős, a munkacsoport vezetője);

2. *Bacsó Róbert* – gazdaságtudományok doktora (DsC), professzor, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem Számvitel és Auditálás Tanszékének vezetője;

3. *Szocska Katalin* – gazdaságtudományok kandidátusa (CsC), egyetemi docens, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem Számvitel és Auditálás Tanszékének docense;

4. *Makarovics Viktória* – gazdaságtudományok doktora (DsC), egyetemi docens, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem Számvitel és Auditálás Tanszékének docense.

Külső bírálók:

Vnukova N. - gazdaságtudományok doktora (DsC), professzor, Ukrajna érdmesült közgazdásza, a Harkivi Simon Kuznec Nemzeti Gazdaságtudományi Egyetem Nemzetközi Kereskedelem, Vámügy és Pénzügyi Technológiák Tanszékének professzora (Harkiv);

Ljasenkó O. – gazdaságtudományok doktora (DsC), professzor, a Lugánszki Tárás Senvcsenkó Nemzeti Egyetem Menedzsment Tanszékének professzora (Mirgorod);

Kohut J. – A „Sidkon” Kft. vezérigazgatója (Kiev);

Millman Sz. – „U-Controll” Kft. igazgatója (Kiev);

Borkules N. – a Kárpátaljai Megyei Állami Adminisztráció – Regionális Katonai Igazgatás Pénzügyi Osztály Költségvetési alosztályának vezetője, igazgatóhelyettes (Ungvár).

A „Pénzügyi védelem” képzési programot a „Pénzügyi biztonság” képzési program (072-es szak) alapján dolgozták ki annak érdekében, hogy az elnevezés megfeleljen Ukrajna felsőoktatásról szóló törvénye 9¹. cikkében foglalt követelményeknek (2024. április 23-i 3642-IX. sz. törvény), valamint a szakok osztályozásában bekövetkezett változásoknak (Ukrajna Miniszteri Kabinetjének 2024. augusztus 30-i 1021. sz. határozata). Az új elnevezést Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériuma a 2025. május 29-i 3/4575-25. sz. levelében hagyta jóvá. A programot az Egységes Állami Elektronikus Oktatási Adatbázisban (ЄДЕБО) új képzési programként regisztrálták; az első hallgatói felvételre a 2025/2026-os tanévben került sor.

A képzési programot a Számvitel és Auditálás Tanszék ülésén hagyták jóvá a 9. számú jegyzőkönyv alapján, 2024. április 23-án.

A képzési program frissítése az alábbi dokumentumok figyelembevételével történt:

- Ukrajna felsőoktatási standardja az első (alapképzési) felsőoktatási szintre, a 07 „Igazgatás és adminisztráció” tudományterület 072 „Pénzügy, bankügy és biztosítás” szakára vonatkozóan, amelyet Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának 2019. május 24-i 729. számú rendelete hagyott jóvá, az Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának 2021. május 28-i 593. számú, valamint 2024. június 13-i 842. számú rendelete szerinti módosításokkal és kiegészítésekkel;
- Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának „A számvitel és pénzügy tantárgyi tesztprogramjának jóváhagyásáról az egységes szakmai felvételi vizsgához, a Nemzeti Képesítési

Keretrendszer 6. és 7. szintje alapján mesterképzésre jelentkezők számára” című, 2025. október 15-i 1362. számú rendelete;

– Ukrajna Miniszteri Kabinetjének 2022. december 16-i 1392. számú, „A felsőoktatásban részt vevő hallgatók képzésének alapjául szolgáló tudományterületek és szakok jegyzékének módosításáról” szóló határozata;

– Ukrajna Miniszteri Kabinetjének 2024. augusztus 30-i 1021. számú, „A felsőoktatásban és a szakmai felsőoktatást megelőző képzésben részt vevő hallgatók képzésének alapjául szolgáló tudományterületek és szakok jegyzékének módosításáról” szóló határozata;

– Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának 2026. május 11-i 760. számú, „A felsőoktatási standardok kidolgozására vonatkozó módszertani ajánlások módosításáról” szóló rendelete;

– Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának 2025. december 31-i 1734. számú, „A képzési programoknak a felsőoktatási hallgatók képzésére szolgáló szakokkal, az ISCED-F 2013 nemzetközi oktatási osztályozás részletes területeivel, valamint a felsőoktatási képzés alapjául szolgáló szakok tárgyi területeinek leírásával való megfeleltetésére vonatkozó módszertani ajánlások jóváhagyásáról” szóló rendelete;

– Ukrajna Miniszteri Kabinetjének 2025. október 29-i 1387. számú, „Az Egységes Képesítési Nyilvántartás – Foglalkozások Osztályozója működésének egyes kérdéseiről” szóló határozata;

– Ukrajna 2026. március 25-i 4826-IX. számú, „Ukrajna egyes jogszabályainak módosításáról az állampolgárok nemzeti ellenállásra való felkészítésének egyes kérdéseivel kapcsolatban” című törvénye, amely 2026. április 12-én lépett hatályba.

A képzési programot a Számviteli és Auditálás Tanszék ülésén megvitatták, frissítették és jóváhagyták: 10. sz. jegyzőkönyv 2025. május 29., 10. sz. jegyzőkönyv 2026. április 24.

1. A képzési program profilja

1 – Általános információk	
A felsőoktatási intézmény és szervezeti egység teljes megnevezése	II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem Számvitel és Auditálás Tanszék
Felsőoktatási fokozat és a képesítés megnevezése az eredeti nyelven	<i>Felsőoktatási szint:</i> alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat. <i>Szakképzettség:</i> Pénz-, bank-, biztosítás- és tőzsdeügyi közgazdász alapképzés szakon
Az oktatási program hivatalos megnevezése (ukrán, angol, magyar nyelven)	Фінансовий захист Financial protection Pénzügyi védelem
Szak megnevezése (ukrán, angol, magyar nyelven)	D2 „Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок” D2 „Finance, banking, insurance and stock exchange” D2 „Pénzügyek, bank, biztosítás és tőzsde”
Az oktatás szakterületeinek nemzetközi szabványos osztályozása (ISCED-F 2013)	0412 – Pénzügyek, bank és biztosítás A képzési program ISCED-F 2013 szerinti kódjának megfelelőségét a domináns tartalom elve alapján határozták meg, figyelembe véve a képzési program célját, a program szerinti tanulási eredményeket, valamint a végzettek várható szakmai tevékenységét. A képzési program domináns tárgyi tartalma a pénzügyi rendszerek, a bankügy, a biztosítás és a tőkepiac működésének törvényszerűségeit foglalja magában, amelyek egyúttal a tanulmányok és a végzettek várható szakmai tevékenységének fő területeit képezik. A „Pénzügyi védelem” képzési program elnevezése az e területen belüli speciális fókuszot tükrözi: a végzettek azon képességének kialakítását, hogy azonosítsák a pénzügyi kockázatokat és veszélyeket, valamint biztosítsák a gazdasági kapcsolatok alanyainak pénzügyi stabilitását. A domináns tartalom és a végzettek szakmai szerepkörei alapján a program 0412 – Pénzügy, bankügy és biztosítás (Finance, banking and insurance) kód szerinti besorolása megfelelő.
Az oklevél típusa és az oktatási program terjedelme	Alapképzéses oklevél (Bachelor diploma). Kreditek száma: 240 ECTS-kredit. Képzési idő: 3 év és 10 hónap.
Akkreditáció megléte	A képzési program 2025. szeptember 1-jétől indul. Nemzeti Felsőoktatási Minőségbiztosítási Ügynökség, Ukrajna. Első akkreditáció 2029-ben.
Ciklus/szint	Ukrajna nemzeti képesítési keretrendszere – 6 szint, FQ-EHEA – első ciklus, EQF-LLL – 6. szint.
Előfeltételek	Teljes körű általános középiskolai végzettség. A felvételi követelményeket a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem felvételi szabályai határozzák meg. (https://kme.org.ua/)

Oktatás nyelve	Ukrán, magyar. Az akadémiai mobilitás feltételeinek biztosítása érdekében döntés születhet egy vagy több tantárgy angol nyelvű oktatásáról.
Az oktatási program érvényességi ideje	A következő felülvizsgálatig, az akkreditációs tanúsítvány érvényességi idejének megfelelően
Az oktatási program leírásának állandó internetes címe	https://kme.org.ua/hu/kepzesi-programok/
2- Képzési program célja	
Képzési program célja	<p>A pénzügy, bank, biztosítás és tőzsde területén olyan szakemberek képzése, akik korszerű elméleti ismeretekkel és gyakorlati készségekkel rendelkeznek, képesek az önálló tanulásra és önfejlesztésre, alkalmasak gyakorlati feladatok megoldására a pénzügyi védelem területén, a pénzügyi kockázatok azonosítására, a fenyegetések értékelésére, valamint hatékony megoldások kidolgozására és megvalósítására a gazdasági szereplők és a közsféra intézményeinek pénzügyi stabilitásának biztosítása érdekében a decentralizáció, a digitalizáció és az európai integrációs átalakulások körülményei között.</p> <p>A képzés célja – olyan szakemberek felkészítése, akik képesek összetett, specializált feladatok és alkalmazott problémák megoldására, amelyeket a feltételek komplexitása és bizonyos fokú bizonytalansága jellemez, mind a pénzügy, bank, biztosítás és tőzsde területén végzett szakmai tevékenységben, mind pedig a tanulási folyamat során.</p>
3 - A képzési program jellemzői	
Képzési terület (képzési ág, szak, szakirány – ha van)	<p><i>Képzési terület:</i> D „Üzlet, igazgatás és jog” <i>Szak:</i> D2 „Pénzügyek, bank, biztosítás és tőzsde” <i>Szakképzettség:</i> Pénz-, bank-, biztosítás- és tőzsdeügyi közgazdász alapképzés szakon.</p> <p>A képzési program kötelező komponensei 180 kreditet tesznek ki (75%, 5400 óra), a hallgató által szabadon választható tantárgyai pedig 60 kreditet (25%, 1800 óra).</p> <p>A kötelező komponensekhez tartoznak: az általános képzés ciklusának elemei (50 kredit, 21%), a szakmai képzés ciklusának elemei (119 kredit, 49%), valamint a gyakorlati képzés és szakkolgozat készítése (12 kredit, 5%).</p> <p>A tárgyterület elméleti tartalma olyan fogalmakon, kategóriákon, elméleteken és koncepciókon alapul, amelyek meghatározzák a pénzügy, a bankügy, a biztosítás és a tőzsde működésének és fejlődésének tendenciáit és törvényszerűségeit, a pénzügyi információ felhasználóinak információigényeinek kielégítése érdekében.</p> <p>Az oktatás tárgya a pénzügy, a bankügy, a biztosítás és a tőkepiac működésének és fejlődésének elméleti, módszertani, szervezeti és gyakorlati alapjai.</p> <p>Módszerek, módszertanok és technológiák – a pénzügy, a bankügy, a biztosítás és a tőzsde szervezésének általános tudományos és speciális módszerei és eljárásai.</p> <p>Eszközök és berendezések – korszerű információs rendszerek és technológiák, általános és speciális iparági programok,</p>

	technológiák, valamint a pénzügy, a bankügy, a biztosítás és a tőkepiac módszertani eszköztára.
A képzési program irányultsága	A képzési program a hallgatók szakmai ismereteinek, készségeinek, jártasságainak és egyéb – többek között nyelvi – kompetenciáinak elsajátítására irányul, hogy sikeresen végezhesék szakmai tevékenységüket. A képzési program a pénzügyek, bank, biztosítás és tőzsde területén végzett korszerű tudományos kutatások általánosan elfogadott tételeire és eredményeire épül, és előírányozza a gyakorlati készségek megszerzését, a gazdasági szereplők pénzügyi védelmének korszerű megközelítéseinek elsajátítását. A program a naprakész képzési programokhoz igazodik, amelyek keretében a további szakmai karrier és/vagy tanulmányok folytatása is lehetséges.
Az képzési program és a szakirány fő fókusza	Az integrált szakmai kompetenciák kialakítására és fejlesztésére helyeződik a hangsúly a pénzügyi kapcsolatok szereplőinek – így az államnak, az üzleti szférának és a háztartásoknak – pénzügyi védelme területén, továbbá azon készségekre, amelyek szükségesek a pénzügyi folyamatok elemzéséhez, modellezéséhez és előrejelzéséhez, a pénzügyi kockázatok és fenyegetések értékeléséhez, a hatékony szakmai döntések meghozatalához és megvalósításuk biztosításához. A program lehetőséget teremt az elhelyezkedésre, valamint a további tanulmányokra és karrierépítésre szakmai vagy tudományos irányultságú mesterképzések szintjén. <i>Kulcsszavak: pénzügy; pénz és hitel; vállalati pénzügyek; költségvetési rendszer; adórendszer; bankrendszer; tőzsde (értékpapírpia); biztosítás; pénzügyi szektor és tőkepiacok; a gazdálkodó szervezetek pénzügyi biztonsága; az állam pénzügyi biztonsága.</i>
A program sajátosságai	Képzési program: a vállalati és közpénzügyek pénzügyi biztonságának biztosítása területén végzett élvonalbeli kutatások eredményeire épül; lehetővé teszi a tárgyterülethez tartozó tantárgyak mélyreható elsajátítását; célja olyan szakemberek képzése, akik komplex módon képesek megoldani a pénzügyi kapcsolatok szereplőinek pénzügyi védelmével összefüggő alkalmazott feladatokat. A képzési program sajátossága, hogy az oktatási komponensek kétnyelvű (bilingvális) módszertannal kerülnek oktatásra. A program továbbá lehetőséget ad elmélyült ismeretek megszerzésére, hangsúlyt helyezve az elméleti alapok és a gyakorlati készségek kialakítására a pénzügyi rendszerekre leselkedő veszélyek és fenyegetések diagnosztikájában, innovatív szimulációs modellezési technológiák alkalmazásával virtuális környezetben és e-learning keretében, valamint a gyakorlati szakemberek bevonásával az oktatási folyamatba. A képzési program biztosítja a nemzetközi csere és az akadémiai mobilitás lehetőségét Ukrainán belül és külföldön egyaránt. <i>A program versenylőnyei</i> abban állnak, hogy a hallgatóknak olyan, a kutatási és gyakorlati munkához szükséges szakmai kompetenciákat nyújt, amelyek bármely tevékenységi területen (üzleti szféra, állami szektor intézményei, közszolgálat, nonprofit szervezetek stb.) keresettek, ahol analitikus kompetenciákat kell

	alkalmazni és összetett szakmai döntéseket kell hozni a pénzügyi rendszer működésének bizonytalan feltételei mellett.
4 -- A végzősök munkavállalási alkalmassága és további tanulmányok folytatásának lehetősége	
A munkavállalásra való alkalmasság	<p>A pénzügy, bank, biztosítás és tőzsde alapképzési szakon („Pénzügyi védelem” képzési program) végzett alapszakos közgazdász képes szakmai feladatok ellátására és kezdő pozíciók betöltésére állami hatóságoknál, valamint különböző tevékenységi körű és tulajdoni formájú szervezeteknél és vállalkozásoknál, összhangban a Nemzeti Képesítési Keretrendszerrel és Ukrajna Nemzeti Osztályozójával: Foglalkozások Osztályozója (DK 003:2010) c. dokumentummal, valamint az Ukrajna Miniszteri Kabinetjének 2025. október 29-i 1387. számú határozatával bevezetett Egységes Képesítési Nyilvántartás – Foglalkozások Osztályozója – előírásainak megfelelően.</p> <p>A végzettek szakmai tevékenységi területei kiterjednek a Gazdasági Tevékenységek Osztályozója (DK 009:2010) által meghatározott valamennyi gazdasági ágra. Elsősorban érintettek: a különböző ágazatokhoz és tulajdoni formákhoz tartozó vállalkozások és szervezetek pénzügyi, számviteli, gazdasági, termelési és elemző egységei, pénzügyintézetek és biztosítótársaságok, tőzsdekereskedelmi szervezők, állami és helyi önkormányzati szervek, valamint oktatási, tanácsadó és kutatóintézetek.</p> <p>A DK 003:2010 állami foglalkozási osztályozó szerint a „pénzügy, bank, biztosítás és tőzsde” alapszakos képzés az alábbi foglalkozásoknak felel meg:</p> <p>a 3. szakasz „Szakemberek” köréből: pénzügyi és kereskedelmi szakemberek (341 foglalkozási csoport), ideértve a 3411 – dealereket (saját számlás tőzsdei kereskedők) és brókereket (közvetítők) zálog- és pénzügyi műveletekben – tőzsdei makler, tőzsdei ügyletek szakértője, értékpapírpiacon kereskedésszervező szakember; továbbá állami felügyelők (344 csoport), különösen adóhatósági ellenőrök (3442), és adóügyintéző/adóügynök (3429).</p> <p>A végzettek az alábbi, a képzési program fókuszához kapcsolódó munkaköröket tölthetik be:</p> <p>3411 Pénzügyi–gazdasági biztonsági szakember 3411 Vállalatirányítási szakember 3411 Eszközgazdálkodási (asset management) szakember 3412 Biztosítási ügynök 3417 Biztosítási szakértő–tanácsadó 3419 Hitelevenőr / hitelügyintéző 3432 Irodai ügyintéző (biztosítás) 3436.1 Vállalat (intézmény, szervezet) vezetőjének asszisztense 3436.3 Kisvállalkozás vezetőjének asszisztense (irányító apparátus nélkül) 4212 Bankpénztáros; műveleti pénztáros; banki ellenőr</p> <p>A szakember alkalmazkodhat az alábbi, rokon szakmai tevékenységekhez is: vezetési–üzemeltetési, számviteli–ellenőrzési, szakértői–tanácsadói, vagyonértékelési,</p>

	külgazdasági, valamint tudományos–módszertani feladatkörökhöz.
Továbbtanulás	A második ciklusban való továbbtanulás lehetősége: az FQ–EHEA második ciklusa, az EQF-LLL 7. szintje, valamint a Nemzeti Képesítési Keretrendszer 7. szintje szerint. További lehetőségek: rokon vagy más szakterületeken további képesítések megszerzése a felsőoktatási rendszerben, illetve szakmai továbbképzések (képesítés-emelés).
5 – Oktatás és értékelés	
Oktatás és tanulás	Az oktatás során korszerű tanulásszervezési megközelítéseket alkalmazunk: hallgatóközpontú tanulás, önirányított tanulás, problémaorientált tanulás, vegyes (aktív, interaktív és távoktatási) óraszervezési formákkal, melyek a tanórán kívüli (önálló) munkával és oktatói konzultáció lehetőségével, továbbá üzemi/gyakorlati képzéssel egészülnek ki. Az oktatási folyamat egyéni–alkotó megközelítésen alapul, és a vezető tudósok kutatási eredményeire, a hivatalos állami statisztikai információk, a helyi önkormányzatok pénzügyi osztályainak statisztikai adatai, a civil szervezetek információi, valamint a gazdálkodó szervezetek pénzügyi beszámolóinak tanulmányozására épül. A tanítási folyamat a hagyományos és az innovatív módszereket és technológiákat egyaránt magában foglalja: előadások, gyakorlati és laboratóriumi foglalkozások, szemináriumok, tréningek, amelyek interaktív módszerekre, formákra és eljárásokra támaszkodnak (virtuális üzleti játék, brainstorming, interjúmódszer, kiscsoportos munka, saját kutatási eredmények bemutatása). Rendszeresen bevonunk magasan képzett, gyakorlati szakembereket is az órák megtartásába.
Értékelés	Halmozói pont-rangsorolási rendszer, amely a hallgatók értékelését a képzési program tanulmányi terhelésének elsajátítását célzó mindenféle tanórai és tanórán kívüli oktatási tevékenység alapján végzi: folyamatos és összegző ellenőrzés. A hallgatói tanulmányi eredmények értékelése az alábbi skálák szerint történik: 4 fokozatú nemzeti skála (jeles, jó, közepes, elégtelen), 2 szintű nemzeti skála (megfelelt / nem felelt meg), 100 pontos skála, ECTS-skála. A folyamatos ellenőrzés keretében az értékelés a tanórai (szemináriumi, gyakorlati) foglalkozásokon, az oktatási komponensek önálló elsajátítása során, valamint a modulzáró dolgozatok során történik. Az összegző ellenőrzés – vizsgák, beszámolók és differenciált beszámolók – a folyamatos moduláris ellenőrzés során felhalmozott pontok figyelembevételével zajlik; ide tartozik a szakmai gyakorlat védeése, valamint az évfolyammunkák és a szakdolgozat/diplomamunka védeése is. Záróvizsga (atesztáció) – szakmai záróvizsga, vizsga idegen nyelvből és szakdolgozat védeése.
6 - Programkompetenciák	
Integrált kompetencia (IK)	A képesség összetett, specializált feladatok és gyakorlati problémák megoldására a pénzügy, a bankügy, a biztosítás és a tőzsde területén folytatott szakmai tevékenység során vagy a tanulási folyamatban, amely a pénzügytudomány egyes

	<p>módszereinek és tételeinek alkalmazását feltételezi, továbbá a körülmények bizonytalanságával, valamint a szakmai és tanulmányi tevékenység végzésére vonatkozó követelmények összességének figyelembevételének szükségességével jellemezhető.</p>
<p>Általános kompetenciák (ÁK)</p>	<p>ÁK 01. Az absztrakt gondolkodásra, elemzésre és szintézisre való képesség.</p> <p>ÁK 02. Az ismeretek gyakorlati helyzetekben való alkalmazásának képessége.</p> <p>ÁK 03. Időtervezés és időgazdálkodás képessége.</p> <p>ÁK 04. Az idegen nyelven való kommunikáció képessége.</p> <p>ÁK 05. A modern információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának készségei.</p> <p>ÁK 06. A kutatás megfelelő szintű lebonyolítására való képesség.</p> <p>ÁK 07. A tanulásra és a modern ismeretek elsajátítására való képesség.</p> <p>ÁK 08. Különböző forrásokból származó információk keresésére, feldolgozására és elemzésére való képesség.</p> <p>ÁK 09. Kritikára és önkritikára való képesség.</p> <p>ÁK 10. Csapatban való munkavégzés képessége.</p> <p>ÁK 11. Más szakmai csoportok különböző szintű képviselőivel való kommunikációs képesség (más tudományterületek / gazdasági tevékenység típusok szakértőivel).</p> <p>ÁK 12. Önálló munkavégzésre való képesség.</p> <p>ÁK 13. A társadalom tagjaként a jogok és kötelezettségek gyakorlására való képesség; a polgári (szabad demokratikus) társadalom értékeinek és fenntartható fejlődés szükségességének, a jogállamiság, az emberi és az ukrain állampolgári és szabadságjogok megismerésének képessége.</p> <p>ÁK 14. A társadalom erkölcsi, kulturális, tudományos értékeinek és eredményeinek megőrzésére és terjesztésére való képesség a szakterület történetének és fejlődési minták megértése, a természet- és társadalomtudományok általános rendszerében elfoglalt helyének alapján, valamint a társadalom, a technika és a technológiák fejlődésében betöltött szerepének felismerésével, a különböző típusú és formájú fizikai aktivitások és aktív pihenés, valamint egészséges életmód folytatásával.</p> <p>ÁK 15. A döntéshozatal és a cselekvés képessége a korrupció és bármilyen más tisztességtelenség elutasítása által.</p> <p>ÁK 16. Képesség a felelősségteljes és biztonságos cselekvésre rendkívüli és válsághelyzetekben, az Ukrajna, annak függetlensége és területi integritása védelmével kapcsolatos állampolgári kötelesség tudatosítására, a nemzetközi humanitárius jog normáinak, valamint az egyéni és kollektív biztonság szabályainak betartására, elsősegélynyújtásra, az információs befolyásolással szembeni fellépésre és a pszichológiai ellenálló képesség megőrzésére.</p>
<p>Speciális (szakmai, tárgyi) kompetenciák (SzK)</p>	<p>SzK 01. Képesség a makro- és mikroökonómiai elemzés eszközeivel tanulmányozni a gazdasági fejlődés tendenciáit, általánosításokat végezni az egyes jelenségek</p>

	<p>megnyilvánulásának értékeléséről, amelyek a gazdaság modern folyamataiban rejlenek.</p> <p>SzK 02. A modern globális és nemzeti pénzügyi rendszerek működési sajátosságainak és felépítésének megértésére való képesség.</p> <p>SzK 03. A pénzügyi rendszerek állapotának diagnosztizálására való képesség (állami pénzügyek, beleértve a költségvetési és adórendszereket, a gazdasági egységek pénzügyei, a háztartások pénzügyei, a pénzügyi piacok, a bankrendszer és a biztosítási ágazat).</p> <p>SzK 04. Gazdasági és matematikai módszerek, modellek alkalmazásának képessége a pénzügyi problémák megoldására.</p> <p>SzK 05. A monetáris, fiskális és pénzügyi piaci szabályozás területére vonatkozó jogszabályok ismereteinek alkalmazására való képesség.</p> <p>SzK 06. Korszerű információs rendszerek és szoftverek használatának képessége a pénzügyi, banki, biztosítási és tőzsdei adatok megszerzéséhez és feldolgozásához.</p> <p>SzK 07. Pénzügyi kimutatások összeállításának és elemzésének képessége.</p> <p>SzK 08. Képesség ellenőrzési funkciók ellátására a pénzügy, a bank és a biztosítás területén.</p> <p>SzK 09. A hatékony kommunikáció képessége.</p> <p>SzK 10. Szakmai döntések meghatározására, indoklására és felelősségvállalására való képesség.</p> <p>SzK 11. A megfelelő tudásszint fenntartásának és szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésének képessége.</p> <p><i>A képzési program által biztosított további speciális (szakmai) kompetenciák:</i></p> <p>SzK 12. Az átfogó gondolkodás képessége, az üzleti folyamatok összetettségének megértése és a pénzügyi mutatók kialakulására gyakorolt hatásuk megértése irányuló képesség.</p> <p>SzK 13. Korszerű módszerek és eszközök alkalmazásának képessége a pénzügyi kapcsolatok alanyának pénzügyi biztonságát fenyegető kockázatok és veszélyek diagnosztizálására, valamint a kockázat elleni intézkedések kidolgozására.</p> <p>SzK 14. Szakmai megközelítés alkalmazásának képessége a gazdálkodó egység pénzügyi biztonsági rendszerének felépítéséhez.</p> <p>SzK 15. A szükséges információk összegyűjtésére, elemzésére és értelmezésére, gazdasági és pénzügyi mutatók kiszámítására, a tőzsdei fejlődés állapotát és trendjeit figyelembe vevő pénzügyi döntések igazolására irányuló képesség.</p>
7 – Tantárgyi programeredmények	
<p>TPE01. Ismerni és megérteni a gazdasági kategóriákat, törvényeket, ok-okozati és funkcionális összefüggéseket, amelyek a folyamatok és jelenségek között léteznek a gazdasági rendszerek különböző szintjein.</p> <p>TPE02. Ismerni és megérteni a pénzügytudomány elméleti alapjait és elveit, a pénzügyi rendszerek működésének sajátosságait.</p> <p>TPE03. Meghatározni meg a modern világ- és nemzeti pénzügyi rendszerek működésének sajátosságait és szerkezetét.</p>	

TPE04. Ismerni az államháztartás működési mechanizmusát, beleértve a költségvetési és adórendszereket, gazdasági társaságok pénzügyeit, háztartások pénzügyeit, pénzügyi piacokat, bankrendszert és biztosítást.

TPE05. Rendelkezni a pénzügyi rendszerek állapotának diagnosztizálására szolgáló módszertani eszköztárral (állami pénzügyek, ezen belül költségvetési és adórendszerek, gazdálkodó szervezetek pénzügyei, háztartások pénzügyei, pénzügyi piacok, bankrendszer és biztosítási rendszer).

TPE06. Alkalmazni a megfelelő közgazdasági és matematikai módszereket, modelleket a pénzügyi problémák megoldására.

TPE07. Ismerni és megérteni a pénzügyi, banki, biztosítási és tőzsdei tevékenység állami és piaci szabályozásának elveit, módszereit és eszközeit.

TPE08. Alkalmazni a speciális információs rendszereket, modern pénzügyi technológiákat és szoftvertermékeket.

TPE09. Elkészíteni és elemezni a pénzügyi kimutatásokat, helyesen interpretálni a megkapott információkat.

TPE10. Azonosítani a gazdasági adatok forrásait és megérteni azok eredetét, megérteni a gazdasági adatok meghatározásának és megszerzésének módszertanát, összegyűjteni és elemezni a szükséges pénzügyi információt, kiszámítani a pénzügyi rendszerek állapotát jelző mutatókat.

TPE11. Módszertani eszköztárral rendelkezni a pénzügyi, banki, biztosítási és tőzsdei ellenőrzési funkciók megvalósításához.

TPE12. Szakmai érvelés használata az információk, ötletek, problémák és megoldási módjaik közvetítésére a pénzügyi tevékenységi körben dolgozó szakemberek és nem szakemberek felé.

TPE13. Rendelkezni a pénzügyi folyamatok kutatásának általános tudományi és speciális módszereivel.

TPE14. Képesnek lenni absztrakt gondolkodásra, elemzések és szintézisek segítségével azonosítani a pénzügyi rendszerek legfontosabb jellemzőit, valamint alanyaik viselkedésének sajátosságait.

TPE15. Szakmai tevékenység során idegen nyelven szóban és írásban kommunikálni.

TPE16. A megszerzett elméleti ismereteket gyakorlati problémák megoldására, a kapott eredmények értelmes értelmezésére alkalmazza.

TPE17. Azonosítani és megtervezni meg a személyes szakmai fejlődés lehetőségeit.

TPE18. Bemutatni az alapvető kreatív és kritikus gondolkodási készségeket a kutatásban és a szakmai kommunikációban.

TPE19. Mutatni az önálló munkavégzés képességét, a rugalmas gondolkodást, az új ismeretekre való nyitottságot.

TPE20. Funkcionális csoportos feladatokat látni, ésszerű pénzügyi megoldásokat kínálni.

TPE21. Érteni a szakterületen végzett tevékenység követelményeit Ukrajna fenntartható fejlődésének, demokratikus, szociális, jogállammá alakulásának szükségessége miatt.

TPE22. Megismerni jogait és kötelességeit a társadalom tagjaként, megismerni a szabad demokratikus társadalom értékeit, a jogállamiságot, az egyének és az ukrajnai állampolgárok jogait és szabadságait.

TPE23. A társadalom értékeinek meghatározása a tantárgy általános tudásrendszerben elfoglalt helyének megértése alapján, a testmozgás különböző fajtáinak és formáinak alkalmazása az egészséges életmód vezetése érdekében.

A képzési program által biztosított további programeredmények:

TPE24. A pénzügyi információk felhasználóinak információigényének meghatározása, kockázatok és veszélyek azonosítása a pénzügyi biztonsági rendszerben a pénzügyi kapcsolatok különböző területein.

TPE25. A pénzügyi források képzésének hatékonyságnövelésének meghatározása, figyelemmel kísérése, elosztása és felhasználásuk ellenőrzése a különböző szervezeti és jogi tulajdonformájú gazdálkodó egységek szintjén.

TPE26. Alkalmazni az elméleti ismereteket és gyakorlati készségek felhasználását a monetáris, fiskális és pénzügyi piaci szabályozás területén.

TPE27. A biztonságos magatartáshoz és a válsághelyzetekben történő hatékony cselekvéshez szükséges alapvető ismeretek és gyakorlati készségek alkalmazása: az elsősegélynyújtás algoritmusainak alkalmazása, tájékozódás a terepen korszerű navigációs eszközök segítségével, az aknák és más biztonsági veszélyek felismerése, a nemzetközi humanitárius jog követelményeinek betartása, kommunikációs eszközök használata, a pszichológiai ellenálló képesség megőrzése, valamint az információs befolyások kritikus értékelése.

8 - A képzési program megvalósításának erőforrás-biztosítása

Személyi erőforrás-biztosítás

Az adott képzési program oktatóinak törzse a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem tanszékeinek tudományos-pedagógiai munkatársaiból áll. A program keretében oktató előadók aktív és elismert kutatók, akik hazai és külföldi tudományos folyóiratokban publikálnak, és megfelelő szakmai kompetenciával, valamint oktatási, kutatási és pedagógiai tapasztalattal rendelkeznek. A tudományos-pedagógiai dolgozók legalább öt évente egyszer szakmai továbbképzésen vesznek részt.

A képzési program gyakorlatorientált jellege széles körű gyakorlati szakemberek bevonását feltételezi, akik megfelelnek a program irányultságának, továbbá az oktatásba magas szintű, kompetens szakértők bevonását is, beleértve a szakmai szervezetek és intézmények képviselőit, valamint külföldi szakembereket. Mindez erősíti az elméleti és gyakorlati felkészítés szinergiáját.

Az oktatási komponensek magyar vagy angol nyelvű oktatását olyan oktatók biztosítják, akik az adott nyelvből legalább B2 szintű nyelvtudással rendelkeznek, amelyet megfelelő okirat igazol.

A képzési program szakfelelőse és a megvalósításában részt vevő tudományos-pedagógiai személyzet megfelel az oktatási intézmények oktatási tevékenységének engedélyezési feltételeiben meghatározott követelményeknek.

Anyagi-technikai ellátottság

A rendelkezésre álló helyiségek megfelelnek az előírt alapterületi mutatóknak. A képzési program oktatási folyamata teljeskörűen biztosított tantermekkel és laboratóriumokkal. A termek multimédiás eszközökkel vannak felszerelve. A gyakorlati és laboratóriumi foglalkozásokhoz, az információkereséshez és az eredmények feldolgozásához speciális számítógépes termékké állnak rendelkezésre a szükséges szoftverekkel és korlátlan, nyílt internet-hozzáféréssel. Emellett adott a pihenés és az egészségmegőrzés infrastruktúrája is (2 étkezdé, szabadtéri sportpálya, tornaterem, konditerem, orvosi szoba stb.).

Információs és oktatásmódszertani ellátottság

A II. RF KMF hivatalos honlapja tájékoztatást nyújt a képzési programokról, az oktatási, tudományos és nevelési tevékenységről, a szervezeti egységekről, a felvételi szabályokról, az elérhetőségekről stb.

A „Pénzügyi védelem” képzési program információs és oktatás-módszertani ellátottsága – amely a D2 „Pénzügy, bank, biztosítás és tőzsde” szakon folyó szakemberképzést szolgálja – megfelel az engedélyezési követelményeknek, naprakész tartalommal rendelkezik, modern információs és kommunikációs technológiákra épül, és elérhető a Főiskola

	<p>hivatalos honlapján. Az oktatás nyelve az adott oktatási komponensek (tantárgyak) szillabuszaiban van feltüntetve.</p> <p>A felsőoktatási hallgatók számára korlátlan internet-hozzáférés áll rendelkezésre (a WiFi lefedi az intézmény teljes területét); továbbá a tudományos könyvtár, a repositórium, olvasótermek, a tanulmányi rend ütemtervei, valamint az oktatási komponensek tananyag- és módszertani ellátottsága is biztosított. Az intézményben az oktatási folyamat irányítására az „IRIS” tanulmányi/oktatásirányítási rendszert alkalmazzák.</p>
9 – Akadémiai mobilitás	
Nemzeti kreditmobilitás	<p>Az akadémiai mobilitás általános feltételek szerint, Ukrajna területén valósul meg, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem és a partnerintézmények közötti kétoldalú megállapodások alapján.</p>
Nemzetközi kreditmobilitás	<p>A nemzetközi kreditmobilitás a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem és a külföldi partnerországok felsőoktatási intézményei közötti kétoldalú megállapodások alapján valósul meg, többek között lengyelországi, szlovákiai, magyarországi, romániai, törökországi egyetemekkel kötött együttműködési szerződések keretében.</p> <p>A Főiskola tudományos–pedagógiai munkatársai, akik részt vesznek a képzési program megvalósításában, az Erasmus+ programokban való részvétel révén lehetőséget kapnak szakmai továbbképzésre. A hallgatók számára pedig az Erasmus+ programon túl működik a „Makovecz” nemzetközi mobilitási program, amely a Kárpát-medence országaiban – Magyarországon, Ukrajnában, Romániában, Szlovákiában és Szerbiában – biztosít mobilitási lehetőségeket.</p>
Külföldi hallgatók képzése	<p>Külföldi hallgatók képzése nem folyik.</p>

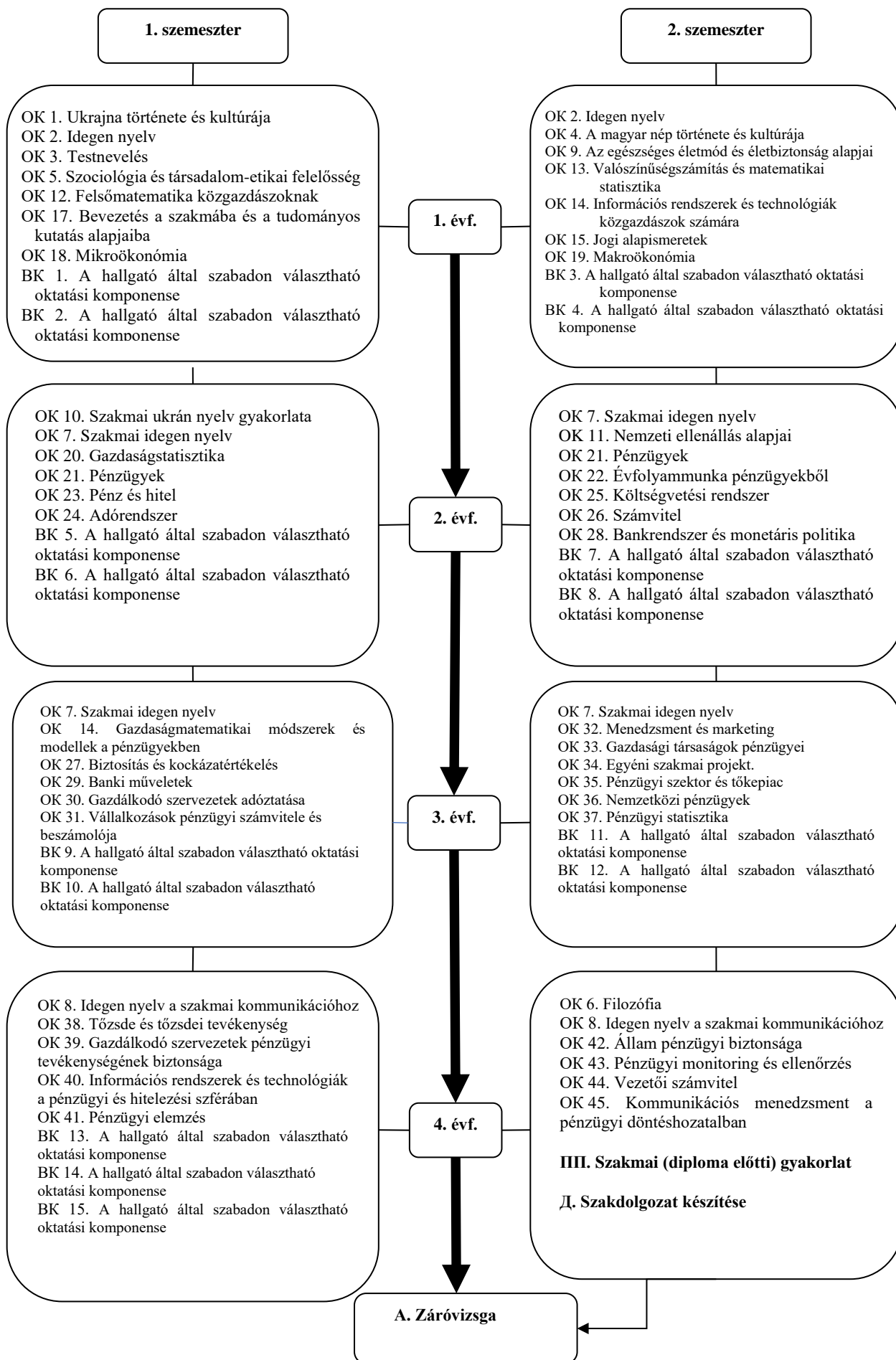
2. A KÉPZÉSI PROGRAM KOMPONENSEINEK JEGYZÉKE ÉS LOGIKAI SORRENDJE

2.1. A képzési program listája

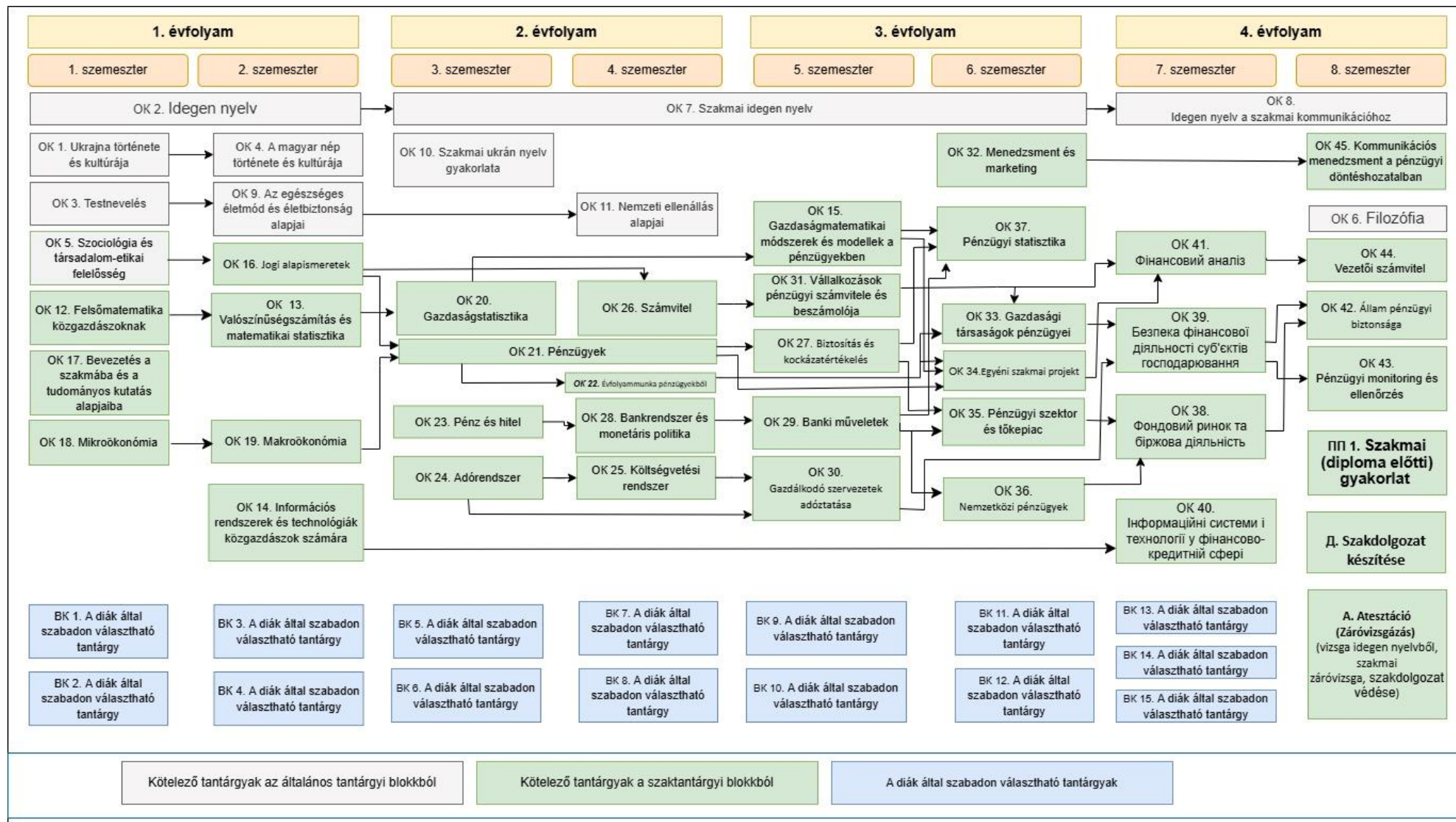
Kódszám	A képzési program komponensei (tantárgyak, évfolyammunkák, szakmai gyakorlatok, szakdolgozat)	Kreditek száma	Ellenőrző forma megnevezése
1	2	3	4
Képzési program komponensei (OK)			
<i>Általános képzési ciklus</i>			
OK 1	Ukrajna története és kultúrája	3	Beszámoló
OK 2	Idegen nyelv	6	Beszámoló, vizsga
OK 3	Testnevelés	3	Beszámoló
OK 4	A magyar nép története és kultúrája	3	Beszámoló
OK 5	Szociológia és társadalom-etikai felelősség	3	Vizsga
OK 6	Filozófia	3	Beszámoló
OK 7	Szakmai idegen nyelv	12	Beszámoló
OK 8	Idegen nyelv a szakmai kommunikációhoz	6	Beszámoló
OK 9	Az egészséges életmód és életbiztonság alapjai	3	Beszámoló
OK 10	Szakmai ukrán nyelv gyakorlata	3	Beszámoló
OK 11	Nemzeti ellenállás alapjai	5	Osztályozott beszámoló
	<i>Az általános képzési ciklus összesen</i>	50	
<i>Szaktantárgyak blokkja</i>			
OK 12	Felsőmatematika közgazdászoknak	3	Vizsga
OK 13	Valószínűségszámítás és matematikai statisztika	3	Beszámoló
OK 14	Információs rendszerek és technológiák közgazdászok számára	3	Vizsga
OK 15	Gazdaságmatematikai módszerek és modellek a pénzügyekben	3	Vizsga
OK 16	Jogi alapismeretek	3	Vizsga
OK 17	Bevezetés a szakmába és a tudományos kutatás alapjaiba	3	Vizsga
OK 18	Mikroökonómia	4	Vizsga
OK 19	Makroökonómia	4	Vizsga
OK 20	Gazdaságstatisztika	3	Vizsga
OK 21	Pénzügyek	8	Beszámoló, vizsga
OK 22	Évfolyammunka pénzügyekből	1	Osztályozott beszámoló
OK 23	Pénz és hitel	4	Vizsga
OK 24	Adórendszer	4	Vizsga
OK 25	Költségvetési rendszer	3	Vizsga
OK 26	Számvitel	4	Osztályozott beszámoló
OK 27	Biztosítás és kockázatértékelés	3	Vizsga
OK 28	Bankrendszer és monetáris politika	4	Vizsga
OK 29	Banki műveletek	4	Vizsga
OK 30	Gazdálkodó szervezetek adóztatása	4	Vizsga
OK 31	Vállalkozások pénzügyi számvitelére és beszámolója	5	Vizsga
OK 32	Menedzsment és marketing	3	Beszámoló
OK 33	Gazdasági társaságok pénzügyei	4	Vizsga

OK 34	Egyéni szakmai projekt	1	Osztályozott beszámoló
OK 35	Pénzügyi szektor és tőkepiac	4	Vizsga
OK 36	Nemzetközi pénzügyek	3	Vizsga
OK 37	Pénzügyi statisztika	3	Vizsga
OK 38	Tőzsde és tőzsdei tevékenység	4	Vizsga
OK 39	Gazdálkodó szervezetek pénzügyi tevékenységének biztonsága	3	Vizsga
OK 40	Információs rendszerek és technológiák a pénzügyi és hitelezési szférában	4	Vizsga
OK 41	Pénzügyi elemzés	4	Vizsga
OK 42	Állam pénzügyi biztonsága	3	Vizsga
OK 43	Pénzügyi monitoring és ellenőrzés	3	Vizsga
OK 44	Vezetői számvitel	3	Vizsga
OK 45	Kommunikációs menedzsment a pénzügyi döntéshozatalban	3	Vizsga
	<i>A szakmai képzés ciklusának komponenseinek terjedelme</i>	118	
III	Szakmai (diploma előtti) gyakorlat	6	Osztályozott beszámoló
Д	Szakedolgozat készítése	6	Védés
	A kötelező komponensek összterjedelme	180	
A képzési program választható komponensei (BK)			
BK 1	Szabadon választható tantárgyak az intézmény központi katalógusából	4	Beszámoló
BK 2		4	Beszámoló
BK 3		4	Beszámoló
BK 4		4	Beszámoló
BK 5		4	Beszámoló
BK 6		4	Beszámoló
BK 7		4	Beszámoló
BK 8		4	Beszámoló
BK 9		4	Beszámoló
BK 10		4	Beszámoló
BK 11		4	Beszámoló
BK 12		4	Beszámoló
BK 13		4	Beszámoló
BK 14		4	Beszámoló
BK 15		4	Beszámoló
	A választható komponensek összterjedelme	60	
	A képzési program összterjedelme	240	

2.2. A képzési program strukturális és logikai sémája

A képzési program strukturális és logikai sémája (folytatás)

3. A HALLGATÓI ATESZTÁCIÓ (ZÁRÓVIZSGÁZÁS) FORMÁI

<p>A hallgatók atesztációjának formái</p>	<p>A D2 „Pénzügy, bank, biztosítás és tőzsde” szak „Pénzügyi védelem” képzési programjának keretében az alapképzés hallgatóinak atesztációja az alábbi formákban történik: vizsga idegen nyelvből, szakmai záróvizsga és szakdolgozat védelem.</p> <p>Az atesztáció a számvitel és adóügy alapképzési fokozat megszerzéséről szóló, meghatározott mintájú oklevél kiadásával zárul, amelyben a „pénz-, bank-, biztosítás- és tőzsdeügyi közgazdász alapképzés szakon” képesítés szerepel.</p> <p>Az atesztáció nyilvánosan és átlátható módon zajlik.</p>
<p>Szakmai záróvizsga követelményei</p>	<p>A szakmai záróvizsga ellenőrzi, hogy a hallgató elérte-e azokat a tanulási programeredményeket, amelyeket Ukrajna felsőoktatási sztenderdje a első (alapképzési) szintre, a 072. „Pénzügy, bank, biztosítás” szakjára, a Nemzeti Képesítési Keretrendszerre (NRK) és jelen képzési programra meghatároz. A vizsga programkérdései a szakmai kompetenciák elsajátításának szintjét mérik.</p>
<p>Az idegen nyelvi vizsga követelményei</p>	<p>Az idegen nyelvi vizsga programkérdéseket tartalmaz, amelyek célja a hallgatók tudásszintjének, készségeinek és képességeinek ellenőrzése, biztosítva ezzel a szakember számára szükséges kommunikációs kompetenciát a szakmai és helyzetfüggő kommunikáció területein.</p>
<p>A szakdolgozat követelményei</p>	<p>A szakdolgozat olyan önálló munka, amely a pénzügy, bank, biztosítás és tőzsde területén felmerülő összetett feladat vagy komplex probléma megoldását célozza, kutatási tevékenységgel és/vagy innovatív megközelítések alkalmazásával párosul, és amelyet a körülmények és követelmények bizonytalansága jellemez. A szakdolgozatban nem lehet akadémiai plágium, koholmány vagy másolás.</p> <p>A szakdolgozatot a Főiskola repozitóriumában és könyvtárában helyezik el.</p>

6. A KÉPZÉSI PROGRAM ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ SZABÁLYOZÓ DOKUMENTUMOK JEGYZÉKE

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII зі змінами від 25.02.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII зі змінами від 19.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Європейська кредитна трансферна накопичувальна система: Довідник користувача. URL: https://erasmusplus.org.ua/wp-content/uploads/2016/01/2016_ECTS_Users_Guide-2015_Ukrainian_translation.pdf
4. Класифікатор професій ДК 003:2010 (у редакції від 13.12.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
5. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010: Класифікатор від 11.10.2010 № 457 (у редакції від 04.01.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України протокол № 19 від 23.11.2017. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>
7. Національна рамка кваліфікацій: Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 (у редакції від 02.07.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
8. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15#Text>
9. Стандарт вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05.2019 р. № 729. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/072-finansi-bankivska-sprava-ta-strakhuvannya-bakalavr.pdf>
10. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: <https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines-for-qa-in-the-eha-2015.pdf>
11. EQF-LLL – European Qualifications Framework for Lifelong Learning. URL: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-efq/files/brochexp_en.pdf
12. Зміни, що вносяться до стандартів вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: Наказ МОН України від 28.05.2021 р. № 593 URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/06/08/Nakaz-593.vid.28.05.2021.pdf>
13. Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти: Наказ МОН України від 13.06.2024 р. № 842. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2024/Nakaz-842.vid.13.06.2024.pdf>
14. Про затвердження програми предметного тесту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування: Наказ МОН України від 11.02.2022 р. № 154. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0154729-22#Text>
15. Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова КМУ від 16.12.2022 № 1392. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2022-%D0%BF#Text>
16. Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти: Наказ МОН України № 842 від 13.06.2024 <https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-deiakih-standartiv-vyshchoi-osvity842>
17. Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти: Постанова КМУ від 30.08.2024 № 1021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2024-%D0%BF#Text>
18. Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських: Постанова КМУ від 21.06.2024 № 734. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-%D0%BF#Text>